

CRB 2012-0265
CCR 11-2
NAR WG-CW/D. 12-3
TF/V/MF
12 maart 2012

**Werkzaamheden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de
Nationale Arbeidsraad met betrekking tot de Europa 2020-strategie –
NHP 2012**

Werkzaamheden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad met betrekking tot de Europa 2020-strategie en het Nationaal Hervormingsprogramma

---

Inleidende opmerkingen

Deze gemeenschappelijke bijdrage is een feitelijke weergave van de gezamenlijke werkzaamheden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad met betrekking tot de Europa 2020-strategie en het NHP van België.

De activiteiten die de sociale gesprekspartners op andere niveaus verrichten, meer bepaald op die van de gemeenschappen en de gewesten, komen in deze presentatie niet aan bod.

Genoteerd moet worden dat binnen de Raden geen gemeenschappelijk standpunt kon worden vastgesteld over de aanbevelingen aan het adres van België van juni 2011; bijgevolg worden deze kwesties hier niet expliciet uiteengezet. Niettemin hebben de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad, naar aanleiding van de officiële aanbevelingen van de Europese instanties, een aantal hoorzittingen georganiseerd waarop die aanbevelingen werden voorgesteld en van commentaar werden voorzien, met name door de deskundigen van Desk België van de Europese Commissie.

In het verleden hebben de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad meermaals de belangrijke rol van de sociale gesprekspartners in het nationale en Europese besluitvormingsproces beklemtoond. Voorts heeft de Europese Raad verschillende malen bevestigd dat de sociale partners meer bij de Europa 2020-strategie moeten worden betrokken. Volgens de Raden moet de Europa 2020-strategie dan ook bij voorrang steunen op de effectieve ontwikkeling van de sociale dialoog.

Het is bijgevolg aanbevelenswaardig dat ze nauw – en op een gepaste wijze – betrokken blijven bij de verschillende fasen van de opstelling van het NHP en van de aanbevelingen die tot België zullen worden gericht. Ze vragen meer bepaald dat een dialoog met de Belgische overheid mogelijk wordt gemaakt alvorens de volgende aanbevelingen aan het adres van België worden goedgekeurd. Om enig nut te hebben, moet die dialoog betrekking hebben op de volgende voorstellen van de Europese Commissie en plaatsvinden voordat de aanbevelingen in juni 2012 worden goedgekeurd.

Financiële stabiliteit: financiële crisis – soevereine schuld – macro-economische governance

Sedert enkele jaren volgt de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, met de medewerking van de Nationale Bank van België en van academische deskundigen, de ontwikkelingen en de initiatieven van de overheid inzake bank- en financiële regulering op de voet. Daarbij wordt niet alleen de invoering van nationale en internationale maatregelen op het vlak van crisisbeheer opgevolgd, maar wordt ook getracht inzicht te krijgen in de macro-economische effecten van de macro-prudentiële beleidsmaatregelen. Bijzondere aandacht gaat uit naar het Jaarverslag van de Nationale Bank van België over de financiële stabiliteit en de Bazel-overeenkomsten, die de banken in staat moeten stellen hun risicopeil beter te beheersen.

De Nationale Bank van België is tevens ingegaan op het verzoek van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven om haar expertise ten dienste te stellen van de macro-economische analyse van de soevereine schuld.

Groei en werkgelegenheid

In de geest van de doelstellingen die worden nagestreefd door de EU 2020-strategie en het macro-economische toezicht heeft de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen als doel te zorgen voor een macro-economische omkadering van de loonontwikkeling en voor een toezicht op de aspecten van het concurrentievermogen. Die wet is het wettelijke kader en het ankerpunt van de onderhandelingen die de sociale gesprekspartners op het vlak van loonbeleid en arbeidsvoorwaarden voeren.

De wet van 1996 steunt op twee pijlers, waarmee één doel wordt nagestreefd: de werkgelegenheid aanzwengelen. De eerste pijler is bedoeld om de loonkosten op macro-economisch niveau in de pas te doen blijven met die van drie referentielidstaten: Frankrijk, Duitsland en Nederland. De tweede pijler van de wet betreft de structurele aspecten van het concurrentievermogen (innovatie, opleiding...) en van de werkgelegenheid. Deze verschillende aspecten passen in een allesomvattende strategie die ten dienste staat van meer werkgelegenheid en meer welzijn voor iedereen. Het sociaal overleg staat in deze wet centraal en gaat aan de concrete sociaal-economische beleidsmaatregelen vooraf.

Voorts handelen de werkzaamheden van het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven met het oog op de opstelling van het Technisch verslag en van de aanverwante documenten over de analyse van het concurrentievermogen van België. In die analyse wordt rekening gehouden met de factoren die de levensstandaard van de bevolking bepalen, t.w. de groei, de werkgelegenheid en de inkomensverdeling. Die werkzaamheden stellen ook het belang van de analyse van het structureel concurrentievermogen centraal. Hier worden de determinanten in beschouwing genomen in zoverre ze betrekking hebben op de aantrekkingskracht en het vermogen zowel klassieke als innoverende activiteiten in België aan te trekken.

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid en de verhoging van de arbeidsparticipatiegraad staan centraal in de Belgische en Europese aandachtspunten van het beleid. In dat opzicht wordt er in de drie recentste technische verslagen van de CRB aan herinnerd dat een verhoging van de arbeidsparticipatiegraad met kwaliteitsvolle arbeidsplaatsen als de beste strategie wordt omschreven om te zorgen voor een sterke sociale samenhang, hetzij omdat daardoor het armoederisico wordt beperkt, hetzij omdat aldus de overheidsmiddelen worden verhoogd en bijgevolg de levensvatbaarheid van het sociale model ten aanzien van de vergrijzing van de bevolking kan worden gegarandeerd.

Het recente regeerakkoord van 1 december 2011 bevat een reeks zeer belangrijke werkgelegenheidsmaatregelen. Er is een overleg tussen de regering en de sociale partners tot stand gekomen voor de concretisering van een aantal punten van dat akkoord, met name in het kader van de voorbereiding van de programmawet. Dat overleg heeft geleid tot advies nr. 1.795 van 7 februari 2012 over de titel "Werk" en de titel "Fraudebestrijding" van het voorontwerp van programmawet. In dat advies heeft de Nationale Arbeidsraad zijn loyale medewerking toegezegd voor de uitvoering van de punten van het regeerakkoord waarover hij zich heeft uitgesproken.

Werkgelegenheid voor de ouderen

Het regeerakkoord van 1 december 2011 voorziet in nieuwe maatregelen die de arbeidsparticipatiegraad van oudere werknemers ondersteunen. Die maatregelen zijn vooral:

- de invoering van een nieuw jaarlijks werkgelegenheidsplan oudere werknemers in de ondernemingen;
- nieuwe bepalingen met het oog op de naleving van de leeftijdspiramide in het bedrijf bij collectief ontslag.

De Raad werd om advies verzocht over die maatregelen, die zijn opgenomen in het voorontwerp van programmawet. In zijn advies nr. 1.795 onderschrijft de Raad de doelstelling van die maatregelen, d.i. de arbeidsparticipatiegraad van oudere werknemers ondersteunen.

Hij heeft evenwel een aantal bezwaren gemaakt tegen de nadere regels die zijn vastgesteld om aan die doelstelling tegemoet te komen en is voornemens tegen 30 juni 2012 een alternatieve regeling uit te werken. In de programmawet zou dan ook een machtiging in die zin moeten worden opgenomen. De desbetreffende werkzaamheden zijn al aan de gang in de Raad.

Ter uitvoering van het regeerakkoord van 1 december 2011 zouden in de programmawet ook nieuwe bepalingen over de stelsels van conventioneel brugpensioen moeten worden opgenomen, om de toegang tot het brugpensioen te beperken door strengere leeftijds- en loopbaanduurvoorwaarden vast te stellen en de werkgeversbijdragen op de brugpensioenvergoedingen te verhogen. De NAR heeft zich in zijn advies nr. 1.795 gebogen over de nieuwe maatregelen van de regering betreffende de bijdragen. Er zijn thans werkzaamheden aan de gang om na te gaan in hoeverre de collectieve arbeidsovereenkomsten van de NAR inzake brugpensioen moeten worden herzien, rekening houdend met de vastgestelde wijzigingen.

In verband met het vraagstuk van de werkgelegenheid voor de ouderen wordt ten slotte herinnerd aan de volgende punten:

- In de aanbeveling nr. 20 van de Nationale Arbeidsraad, die punt 49 van het generatiepact uitvoert, wordt de sectoren en de ondernemingen verzocht oudere werknemers langer aan het werk te houden, door een proactief personeelsbeleid dat rekening houdt met de leeftijd.
- De Nationale Arbeidsraad speelt ook een rol in de sturing van de werkzaamheden van het Ervaringsfonds via de adviezen die hij jaarlijks over het activiteitenverslag van dat Fonds uitbrengt (zie het jongste advies nr. 1.793 van 31 januari 2012 over het jaarverslag 2010 van het Ervaringsfonds). Het optreden van dat Fonds is er meer bepaald op gericht de arbeidsparticipatiegraad van de ouderen te verhogen, onder meer door voorlichtingscampagnes en door de financiering van projecten die rechtstreeks aan de oudere werknemers ten goede komen.
- De Nationale Arbeidsraad heeft op 2 maart 2011 een initiatiefadvies uitgebracht over de stand van uitvoering van de wet betreffende het generatiepact met betrekking tot de informatie die aan de toekomstige gepensioneerden moet worden verstrekt. De sociale partners hechten veel belang aan dit project. Als de werknemers meer en beter worden ingelicht over hun toekomstige pensioenrechten, zullen ze ook duidelijkere loopbaankeuzes kunnen maken. Bovendien kan correcte informatie over het bedrag van het toekomstige pensioen de werknemers ertoe aanzetten langer aan het werk te blijven.

Werkgelegenheid voor de jongeren

Uitgaande van de constatering dat de kwalificaties een erg belangrijke rol spelen in de situatie van de jongeren op de arbeidsmarkt, maar dat het percentage jongeren die het schoolsysteem zonder diploma verlaten hoog blijft, hebben de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad op 7 oktober 2009 een gezamenlijk advies (nr. 1.702) uitgebracht waarin een overzicht wordt gegeven van de maatregelen om de situatie van de jongeren op de arbeidsmarkt, met name die van de laaggeschoolde jongeren, te verbeteren.

Op grond van de constatering in dat advies hebben de Raden in hun advies nr. 1.770 van 25 mei 2011 een federale sokkel met minimumvoorwaarden inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid ontwikkeld voor de verschillende formules van alternerend leren en werken. De bedoeling is duidelijkheid en rechtszekerheid te scheppen, zowel voor de leerlingen en hun ouders als voor de werkgevers, om het stelsel aantrekkelijker te maken en het succes ervan te verhogen.

Risicogroepen

Wat het gerichte werkgelegenheidsbeleid betreft, heeft de Nationale Arbeidsraad herhaaldelijk voorstellen geformuleerd over de invoering van stelsels van vermindering van de sociale bijdragen en activeringsmaatregelen ten gunste van de risicogroepen. Die maatregelen houden rechtstreeks verband met het institutionele debat in België.

Daarnaast bestemmen de sectoren en de ondernemingen rechtstreeks financiële middelen (bijdrage van 0,1 % van de loonmassa) voor de financiering van maatregelen ten gunste van bepaalde risicogroepen. In de Nationale Arbeidsraad zijn thans werkzaamheden aan de gang voor een optimalisering van die inspanningen door een betere bestemming van de bijdrage en een performantere en vereenvoudigde monitoring van de resultaten.

Verlofstelsels/stelsel van tijdskrediet

In verband met de kwaliteit van de arbeid, de combinatie van beroeps- en privéleven en de flexizekerheid heeft de Nationale Arbeidsraad in 2009 het verslag nr. 76 uitgebracht over de in België bestaande verlofstelsels. Dat tussentijdse verslag bevat een aantal aanbevelingen voor elke hervorming van het verlofstelsel. In het verlengde van dat verslag staat de algemene evaluatie van de bestaande verlofstelsels momenteel op de agenda van de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad, net als de omzetting van de nieuwe Europese richtlijn betreffende het ouderschapsverlof.

Het regeerakkoord en de concretisering ervan door een koninklijk besluit van 28 december 2011 bevatten een aantal wijzigingen met het oog op de beperking van de uitkeringen in het kader van het stelsel van tijdskrediet. De Nationale Arbeidsraad buigt zich thans over de aanpassingen die in de cao nr. 77 betreffende het tijdskrediet moeten worden aangebracht naar aanleiding van de goedkeuring van die nieuwe verordenende bepalingen, om het recht op tijdskrediet te laten sporen met het recht op de uitkering.

Uitzendarbeid

In verband met de flexizekerheid en de kwaliteit van de arbeid werd in de NAR een principeakkoord bereikt in het dossier van de modernisering van het reglementair en conventioneel kader inzake uitzendarbeid. Door dat akkoord kan tegemoet worden gekomen aan het regeerakkoord van 1 december 2011, dat in zijn punt 2.1.6 - Het arbeidsrecht moderniseren - het volgende bepaalt: "De regering zal, na overleg met de sociale partners, maatregelen nemen om de regelgeving inzake tijdelijk werk, ... te vereenvoudigen en te moderniseren."

De werkzaamheden worden thans voortgezet om de delen van het akkoord over de aanpassing van de informatie en de controle, de regeling van de dagcontracten en de omkaderde invoering van een nieuw motief instroom te concretiseren tegen 1 juli 2012. Een technische werkgroep bestaande uit de sociale partners en het bestuur van de sociale zekerheid zal zich buigen over de gefaseerde afschaffing van de 48-urenregel voor de vaststelling van contracten voor uitzendarbeid. De eerste fase van die afschaffing moet eind 2014 worden afgerond.

Overdracht van onderneming

In de huidige economische context, die wordt gekenmerkt door een groot aantal ondernemingen in moeilijkheden, heeft de Nationale Arbeidsraad op 5 oktober 2011 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 gesloten; dat is een belangrijk instrument voor het behoud van de rechten van de werknemers in geval van overdracht van hun onderneming onder gerechtelijk gezag. Die cao werd gesloten ter uitvoering van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, die de oude wet betreffende het gerechtelijk akkoord vervangt.

Sociale en fiscale fraude

In zijn advies nr. 1.795 heeft de Nationale Arbeidsraad nieuwe mechanismen onderzocht die voortvloeien uit het regeerakkoord en die ertoe strekken op een doeltreffender manier de strijd aan te binden tegen de sociale en fiscale fraude. De door de Raad onderzochte maatregelen hebben onder andere betrekking op: het mechanisme van hoofdelijke aansprakelijkheid voor de sociale bijdragen en voor de fiscale schulden, de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de lonen, de strijd tegen het niet naleven van de verplichtingen inzake deeltijds werken, de invordering van de schulden van de dienstenchequebedrijven, de verjaring van sociale schulden, de elektronische informatie-uitwisseling tussen de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude en de controle op het misbruik van fictieve adressen door sociaal verzekerden.

Ruimer genomen wordt de problematiek van de sociale fraude regelmatig opgevolgd door de twee Raden samen.

Ook worden soms specifiekere vraagstukken voor bepaalde sectoren behandeld. Zo heeft de Nationale Arbeidsraad zich uitgesproken over een aantal specifieke maatregelen inzake gelegenheidswerk en over de strijd tegen sociale fraude en de bevordering van de reguliere arbeid in bepaalde sectoren van de tuinbouw en de landbouw. Hij heeft zich in 2011 ook gebogen over het nationaal verslag (2009-2010) over de praktische tenuitvoerlegging van richtlijn 2002/15/EG betreffende de organisatie van de arbeidstijd in de sector van het wegvervoer.

Administratieve vereenvoudiging

De Nationale Arbeidsraad is sedert 1996 betrokken bij de belangrijke hervormingen die ertoe hebben geleid dat de werkgevers een hele reeks administratieve formaliteiten in hun betrekkingen met het bestuur van de sociale zekerheid vandaag elektronisch kunnen vervullen. Dat werk wordt voortgezet: regelmatig wordt met de RSZ en de sociale secretariaten bekeken hoe de zaken vooruitgaan en welke moeilijkheden eventueel worden ondervonden bij de implementering van de verschillende delen van de hervorming. Vanaf het begin van de werkzaamheden heeft de Nationale Arbeidsraad er in zijn adviezen over gewaakt dat het proces inzake administratieve vereenvoudiging verloopt met inachtneming van drie essentiële beginselen, namelijk vereenvoudiging, neutraliteit en haalbaarheid.

Daarnaast is er een evaluatie aan de gang van het DECAVA-stelsel, d.i. het stelsel van inning van bijdragen en inhoudingen verschuldigd op brugpensioenen, op vergoedingen ter aanvulling van sommige socialezekerheidsuitkeringen en op invaliditeitsuitkeringen. Het is de bedoeling van de Nationale Arbeidsraad om te komen tot een vereenvoudiging van het DECAVA-stelsel.

Het groeipotentieel verhogen

De wet van 1996 schrijft een evaluatie voor - die zo nodig wordt gevolgd door aanbevelingen - van de werking van de arbeidsmarkt, van de innovatieprocessen, van de financieringsstructuur van de economie, van de productiviteitsdeterminanten, van de opleidings- en onderwijsstructuren, van de wijzigingen in de organisatie en de ontwikkeling van de ondernemingen. De resultaten van deze werkzaamheden staan in het Technisch verslag over de beschikbare maximale marges voor de loonkostenontwikkeling.

In België heeft de dynamiek van de sociale dialoog de invoering van nieuwe onderhandelingsterreinen naast de loonvorming en het werkgelegenheidsbeleid mogelijk gemaakt. Zo komt het thema voortgezette opleiding voor het eerst aan bod in de interprofessionele akkoorden van 1999-2000 en innovatie en de 3 %-doelstelling voor O&O in die van 2005-2006. Deze onderwerpen en analyses zijn in de werkzaamheden van beide Raden recurrent geworden.

Op verzoek van de sociale gesprekspartners werd op basis van de bestaande studies in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, het Federaal Planbureau (FPB) en de Nationale Bank van België (NBB) een stand van zaken opgemaakt van het structureel concurrentievermogen in België. Concreet heeft het secretariaat van de CRB samengewerkt met de NBB en het FPB om in een gemeenschappelijke nota een diagnose te stellen van het concurrentievermogen van de Belgische economie en daarbij de belangrijkste uitdagingen aan te geven. Die gemeenschappelijke nota werd voorgesteld tijdens de conferentie "*De uitdagingen voor het concurrentievermogen in België*", die de drie instellingen in september 2011 samen hielden.

Voorts heeft de CRB op 23 januari 2012 een documentatienota gepubliceerd over "De productiviteit van arbeid in België en in de drie buurlanden".

De sociale partners hebben onlangs verbeteringen aangebracht aan het stelsel van niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen (collectieve arbeidsovereenkomst nr. 90 van 20 december 2007 betreffende de niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen) om de efficiëntie ervan te verbeteren. Die aanpassingen werden aangebracht in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 90 bis van 21 december 2010 en zijn er met name gekomen op basis van de evaluatie in het Technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Het interprofessioneel akkoord 2009-2010 voorzag in de vaststelling van een regeling van groene cheques (of ecocheques) bestemd voor de aankoop van ecologische producten en diensten, die voor de werkgever en de werknemer zijn vrijgesteld van belastingen en sociale bijdragen. Dat punt van het akkoord werd uitgevoerd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 van 20 februari 2009, die op 21 december 2010 werd gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 bis om de praktische uitvoerbaarheid ervan te verbeteren. De concrete toepassing van het stelsel van de ecocheques wordt door de sociale partners gemonitord (cf. het recentste advies nr. 1.787 van de Nationale Arbeidsraad van 20 december 2011).

Innovatie

In de geest van de Europese richtsnoeren inzake innovatie en van het diagnoseadvies van de CRB van 2006 over het Belgische innovatiesysteem preciseert het interprofessioneel akkoord 2007-2008 tussen de sociale gesprekspartners dat België, indien het wil slagen in de noodzakelijke overgang naar een creatieve en performante economie, absoluut zijn innovatie-inspanningen moet opdrijven. Dat vergt een innovatiecultuur, zowel in de ondernemingen als bij de overheid en in de maatschappij in haar geheel. Dat akkoord geeft de CRB een mandaat om zijn analyses ter zake verder te verdiepen. Om de ondernemingsraden te helpen bij het opbouwen en structureren van een dialoog inzake innovatie, heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven in 2008 een stel richtsnoeren opgesteld die duidelijk maken welke informatie relevant is om deze discussie te voeren in het kader van het huidige koninklijk besluit van 27 november 1973. Voorts heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven ten volle meegewerkt aan de ontwikkeling van een model van sectorieel rapport over O&O en innovatie in de vorm van een boordtabel. De sectoriële boordtabellen, die door het secretariaat van de CRB worden ingevuld, werden aan de voorzitters van de paritaire comités meegedeeld.

In samenwerking met de federale dienst Wetenschapsbeleid, het Federaal Planbureau en een aantal academici werden, in het kader van een netwerk dat verschillende federale en gewestelijke actoren bijeenbrengt, tal van werkzaamheden verricht of zijn nog werkzaamheden gaande. Dat netwerk van instellingen en personaliteiten kadert in een geheel van werkgroepen die werden opgericht om uitvoerig de problemen te bestuderen die werden aangestipt in het diagnoseadvies over O&O en innovatie. De werkgroep die werd belast met de octrooien heeft haar werkzaamheden eind 2007 voltooid en heeft vervolgens het advies "Werk maken van een gemeenschapsoctrooi en van een sterkere octrooi-cultuur in België" goedgekeurd. De werkgroep die zich bezighield met de kennisuitwisseling tussen de wetenschap en de industrie heeft zijn werkzaamheden in 2009 afgerond, wat heeft geleid tot het "Advies betreffende het versterken van kennisuitwisseling tussen de onderzoekswereld en het bedrijfsleven". Het advies rond ondernemerschap in België werd in september 2011 goedgekeurd. De werkzaamheden van de werkgroep m.b.t. de fiscale stimuli voor O&O en de policymix zijn nog aan de gang. In dit verband werd besloten om, als hulp bij de evaluatie van de fiscale stimuli en van de gewestelijke subsidies, een databank te vormen waaraan wordt deelgenomen door zowel de federale instanties (Federaal Planbureau, fod Financiën, pod Federaal Wetenschapsbeleid, fod Economie en de RSZ) als de gewestelijke overheden (IWT, Waals gewest, IWOIB). De bedoeling hiervan is een evaluatie te kunnen verrichten van de verschillende beleidsmaatregelen die in België ten uitvoer worden gelegd.

Voortgezette beroepsopleiding

Formeel gezien hebben de sociale gesprekspartners sinds het interprofessioneel akkoord van 1998 bijzondere aandacht besteed aan de voortgezette beroepsopleiding, door zichzelf de doelstelling op te leggen 1,9 % van de loonmassa te besteden aan financiële vormingsinspanningen. Daarnaast hebben de sociale gesprekspartners in het kader van gezamenlijke werkzaamheden van de NAR en de CRB een instrument ontwikkeld om de vormingsinspanningen te meten. In het verlengde van het generatiepact werd een nieuwe methode vastgesteld voor de follow-up van de vormingsinspanningen: de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven gaan jaarlijks na of de globale vormingsinspanning (vastgesteld op 1,9 % van de loonmassa) door de ondernemingen werd bereikt. Dat gebeurt op basis van het technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (een boordtabel die niet alleen de financiële inspanningen weergeeft die op basis van de vereenvoudigde sociale balansen van de ondernemingen worden geraamd, maar ook de graad van participatie van de werknemers aan formele en informele opleidingen).

Voor het geval dat de doelstelling van 1,9 % niet zou worden gehaald, heeft het pact de contouren vastgesteld van een mechanisme dat de sectoren ertoe aanzet bijkomende opleidingsinspanningen te leveren in het kader van sectorakkoorden waarin de verbintenis wordt aangegaan om hetzij jaarlijks de opleidingsinspanning te verhogen met 0,1 %, hetzij jaarlijks de participatiegraad aan vorming en opleiding te verhogen met 5 %. De sectoren die een dergelijk akkoord niet sluiten, zouden verplicht kunnen worden tot de betaling van een bijkomende bijdrage van 0,05 % voor de financiering van het betaald educatief verlof. De definitieve lijsten 2008 en 2009 van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, werden vastgesteld bij ministerieel besluit van 13 april 2011. De Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven hadden voorafgaandelijk op 26 januari 2011 advies nr. 1.765 uitgebracht over de evaluatie van de bijkomende sectorale opleidingsinspanningen. Op 28 november 2011 hebben de CRB en de NAR een advies goedgekeurd over de evaluatie van de bijkomende sectorale vormingsinspanningen die in 2010 werden geleverd.

In uitvoering van het regeerakkoord van 1 december 2011 zou dat sanctiemechanisme, in het kader van de komende programmawet, moeten worden herzien om beter rekening te houden met de inspanningen die de sectoren en de ondernemingen werkelijk hebben geleverd.

In zijn hierboven vermeld advies nr. 1.795 heeft de NAR zich voorgenomen tegen 30 juni 2012 concrete voorstellen te formuleren:

- eensdeels om een regeling voor de evaluatie van de opleidingsinspanningen uit te werken waarbij rekening wordt gehouden met de werkelijk geleverde inspanningen, met inbegrip van de inspanningen die via de sectorale initiatieven zijn gedaan;
- anderdeels om een nieuw versterkt sanctiemechanisme in te voeren dat stimulerend werkt en beter spoort met de vastgestelde doelstelling, maar waarbij toch rekening wordt gehouden met de effectief gerealiseerde inspanningen.

De werkzaamheden ter zake worden door de twee Raden gezamenlijk verricht.

Meer in het algemeen leveren tal van documentatienota's van de secretariaten stof voor de besprekingen tussen de sociale gesprekspartners. Enkele voorbeelden: nieuwe vaardigheden voor nieuwe beroepen (2011); inspanningen van de bedrijfstakken en sectoren (2009); evaluatie van de inspanningen

inzake voortgezette beroepsopleiding ten voordele van de risicogroepen en van de werknemers van de privésector (2007); voordelen, organisatie en uitdagingen van de voortgezette beroepsopleiding in België (2007).

In 2009 hebben de twee Raden een advies uitgebracht over de voortgezette opleiding in het kader van een alomvattende strategie en in januari 2011 een advies over de evaluatie van de sectorale opleidingsinspanningen.

Verder hebben de CRB en de NAR in een gemeenschappelijk advies van mei 2011 een voorstel gedaan voor een harmonisering van het sociaal statuut van de jongeren die zich in het beroepsleven inschakelen (alternerend leren en werken). Dat advies heeft betrekking op een federale sokkel met minimumvoorwaarden inzake arbeidsrechtelijke en socialezekerheidsmateries voor de verschillende formules van alternerend leren. Het doel van die sokkel bestaat erin duidelijkheid en rechtszekerheid te creëren zowel voor de leerlingen en hun ouders als voor de werkgevers, om het stelsel aantrekkelijker te maken en het succes ervan te verhogen.

Werkloosheidsvallen

In het kader van het Technisch verslag en van het tweejaarlijkse gemeenschappelijk advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad over het bedrag en de verdeling van de financiële enveloppe voor de aanpassing van de sociale uitkeringen aan de ontwikkeling van het welvaartspeil werden een aantal studies verricht om bepaalde vraagstukken die in de Belgische sociale dialoog aan bod komen te verduidelijken. Ze hebben o.a. betrekking op de financiële prikkels tot werkherovating voor werklozen en leefloontrekkers in België (november 2009, maart 2011); de effecten van de (para)fiscale veranderingen op de ontwikkeling van de nettolonen (2007, 2010); de geografische arbeidsmobiliteit (2009).

Krachtens de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid moeten de twee Raden elk jaar gezamenlijk een globale evaluatie opmaken van de toepassing van het hoofdstuk "Startbaanovereenkomst". Die evaluatie moet m.n. betrekking hebben op de naleving van de door de bovengenoemde wet voorgeschreven aanwervingsquota en op de verdeling van de nieuwe tewerkstelling tussen mannen en vrouwen. De twee Raden hebben het gezamenlijk advies in september 2011 goedgekeurd.

Effecten van de (para)fiscale veranderingen op de loonontwikkeling

Twee documentatienota's van het secretariaat van de CRB evalueren de effecten van de (para)fiscale veranderingen op de ontwikkeling van de nettolonen (2007, 2010). Een documentatienota van juni 2011 handelt over de analyse van de niet-recurrente resultaatgebonden voordelen. Die nota is een bijgewerkte versie, die betrekking heeft op de gegevens van het hele jaar 2009.

Gewestelijke discrepanties inzake werkgelegenheid - mobiliteit van de arbeidskrachten

De documentatienota van het secretariaat van de CRB over dit thema ("De geografische arbeidsmobiliteit", 2009) toont aan dat een groot aantal factoren deze mobiliteit beïnvloeden en dat de rol ervan in deze problematiek bijgevolg niet mag worden verwaarloosd.

Efficiëntie van de natuurlijke rijkdommen

De afgelopen jaren kaderden de werkzaamheden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven op energievlak voornamelijk in de internationale en Europese vraagstukken inzake de klimaatdoelstellingen, de zekerheid van energiebevoorrading, de energie-efficiëntie enz. In deze context heeft de Raad o.m. een advies uitgebracht over de Europese "Burden sharing", over het Groenboek inzake energie van de Europese Commissie en over de energie-uitdagingen van België tegen het jaar 2030.

De CRB heeft ook studies en verslagen besproken over de impact van het Energie- en Klimaatpakket van de Europese Commissie op het Belgische energiesysteem en de Belgische economie, over de ideale Belgische energiemix en over de vooruitzichten voor de elektriciteitsbevoorrading in de periode 2008-2017. Op dit moment volgt de CRB meer bepaald de nieuwe initiatieven van de Europese Commissie m.b.t. het klimaat- en energiebeleid op (de "Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050" en het "Energie-efficiëntieplan 2011" van de Europese Commissie) en gaat zijn aandacht voorts uit naar de aanvullende studies die over aanverwante thema's werden verricht (meer bepaald naar het samenvattende verslag over de strategie voor groene groei van de Oeso). In het kader hiervan heeft de CRB op 24 november jl. een colloquium van een halve dag georganiseerd, waarop deze thema's werden belicht vanuit het oogpunt van hun internationale, hun Europese en hun Belgische (federale en gewestelijke) dimensie.

De sociale partners van de CRB hebben zich ook laten leiden door andere aandachtspunten dan die welke door de Europese beleidsmaatregelen worden aangestuurd: het gaat hier o.m. over meer sociale bekommelingen, die werden aangekaart in een advies over de sociale energiemaatregelen in België.

Voorts analyseert het Technisch verslag van het secretariaat van de CRB jaarlijks, in het hoofdstuk over de macro-economische context van de Belgische economie, de ontwikkeling van de elektriciteits- en gasprijzen in België en in de buurlanden. Voorts heeft het secretariaat van de CRB in 2010 een "Studie over de structuur van de productiekosten van de economie" verricht, waarin m.n. het aandeel van energie in de productiekosten van de economie en van de industrie werd bestudeerd.

De ecologische beschouwingen kregen een plaats in het Interprofessioneel akkoord 2009-2010 (zie hierboven de invoering van de ecocheques). De problematiek m.b.t. de overgang naar een groene economie wordt door de Raden regelmatig behandeld. In juli 2009 hebben de CRB en de NAR een eerste eensluidend advies uitgebracht over de thematiek van de groene jobs, waarin de stand van zaken m.b.t. de groene jobs op mondiaal, Europees en Belgische niveau wordt opgemaakt en waarin, naast de essentieel milieugerelateerde bekommelingen, ook aandachtspunten op sociaal vlak (hoeveelheid en kwaliteit van de jobs) en op economisch vlak (belang en economisch aandeel van de activiteiten die verband houden met de overgang naar een koolstofarme economie) worden behandeld. In maart 2010 hebben de Raden een tweede eensluidend advies ter zake uitgebracht, waarin de factoren worden aangehaald die volgens hen belangrijk zijn om de overgang naar een koolstofarme economie en het ontstaan van kwaliteitsvolle groene jobs te vergemakkelijken en te doen slagen.

In maart 2011 heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, via zijn bijzondere raadgevende commissie voor het Bouwbedrijf, een advies uitgebracht onder de titel "Volwaardig wonen voor iedereen: een ambitieus en multifunctioneel crisisprogramma op het snijvlak van ecologie, economie en welzijn".

De CRB en de NAR hebben een reflectieproces op gang gebracht over het toekomstige spoorbeleid in de context van de Europese liberalisering.

Sociale insluiting

Het generatiepact bepaalt dat de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad om de twee jaar een gemeenschappelijk advies uitbrengen over het bedrag en de verdeling van de financiële middelen die worden uitgetrokken voor de welvaartsaanpassing van de sociale uitkeringen. De welvaartsaanpassing kan de vorm aannemen van een wijziging van het berekeningsplafond, van een uitkering en/of van een minimale uitkering. In februari 2009 hebben de Raden zich uitgesproken over de welvaartsaanpassing in 2009 en 2010. Zij hebben daarbij rekening gehouden met de ontwikkeling van de arbeidsparticipatiegraad en met de noodzaak van een duurzaam evenwicht in de sociale zekerheid; ze hebben zich dus gebogen over de economische groei, de kosten van de vergrijzing, de verhouding tussen het aantal uitkeringstrekkers en het aantal actieve personen, en de eventuele werkloosheidsval- len.

Eind 2010 hebben de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad een gemeenschappelijk advies uitgebracht over het tweejaarlijkse verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting voor de periode 2008-2009.

De Nationale Arbeidsraad is een platform voor de opvolging van de Europese kaderovereenkomst betreffende inclusieve arbeidsmarkten door de sociale partners op de verschillende bevoegdheidsniveaus. Die Europese overeenkomst, die tegen 2013 ten uitvoer moet worden gelegd volgens de procedures en gebruiken die eigen zijn aan de sociale partners in de lidstaten, werd in België omgezet door de aanbeveling nr. 22 van de Nationale Arbeidsraad van 25 mei 2011. De paritaire comités en de gewestelijke overlegorganen wordt erin verzocht de beginselen inzake inschakeling op de arbeidsmarkt die in de Europese kaderovereenkomst zijn aangegeven, te bevorderen en zich bij hun huidige en toekomstige acties te inspireren op die maatregelen.

Op basis van de tenuitvoerlegging van die overeenkomst en van de aanbeveling nr. 22 heeft de Nationale Arbeidsraad zich ertoe verbonden een tussentijds verslag op te stellen in juni 2012 en een definitief verslag in juni 2013; die verslagen zullen gebruikt kunnen worden in het kader van de werkzaamheden van het Europees Comité voor de sociale dialoog over de omzetting van de kaderovereenkomst.

Een eerste bijdrage betreft het voornoemde punt over het alternerend leren en werken.

De Nationale Arbeidsraad is ten slotte betrokken bij de IAO-werkzaamheden in het kader van de 101e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2012) over een sociale basisbescherming voor sociale rechtvaardigheid en een eerlijke globalisering.
